

KREDİLERİN TİCARİ BANKALARIN PERFORMANSI ÜZERİNDEKİ ETKİSİNİN ORAN ANALİZİ İLE AÇIKLANMASI
EXPLANATION OF THE EFFECT OF LOANS ON THE PERFORMANCE OF COMMERCIAL BANKS WITH RATE ANALYSIS

Hatice Nur GERMİR

Dr. Öğretim Üyesi, Manisa Celal Bayar Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu,
nur.aydin@cbu.edu.tr

ÖZET

Finansal sistemin en büyük dilimini oluşturan bankaların performansları, ülke ekonomisi açısından büyük bir öneme sahiptir. Tasarruf sahiplerinden toplamış oldukları mevduatları, girişimciler ve fon talep edenlere aktaran kurumların başında gelen bankaların omuzlarındaki yük, Türkiye’de diğer finansal kurumların yeterince gelişmemiş olması nedeniyle bir kat daha fazla olmaktadır. Sermaye hareketlerinde yaşanan hızlı gelişmelerin sebep olduğu döviz ve kur sistemi ile faiz oranlarındaki ciddi dalgalanma banka pozisyonlarını olumsuz etkilemekte, bankanın bilançosu ile doğru orantılı olarak bu etki ülke ekonomisi nezdinde de hissedilmektedir. Merkez Bankasının kredi ve faiz kanalı üzerinde aldığı para politikası kararları ile belirleyici aktör konumunda olduğu tartışılmaz bir gerçektir. Merkez Bankası ticari bankalar tarafından reel sektöre ve bireylere kullanılan kredi hacmi üzerinde de etkili olmaktadır. Para politikasındaki değişiklikler ölçüsünde bankalar, kredi politikalarına ilişkin kararlarını şekillendirmekte; kredi faiz oranları, kredi onay sürecinde uygulanan standartlar, kredilerin vade yapısı, teminat türü ve oranı başlıklarında özetlenebilecek kredi koşulları belirlenmekte böylece bankalarca ödünç olarak verilen fonlar şeklinde kredi arzının çerçevesi belirlenmektedir. Bankaların kredilendirme sürecinde uyguladıkları değişikliklerin belirlenmesi ve bu değişikliklerin kredi hacmi üzerindeki etkilerinin ölçülmesi oldukça önemlidir. Banka performansları üzerinde etkili olan kriterlere ilişkin yurt içi ve yurt dışındaki literatür incelendiğinde, kredi riskinin birincil sırada yer aldığı dikkat çekmektedir. Ekonomi açısından kayda değer önem arz eden bankaların kullandıkları kredilerde gösterecekleri performans düzeyi, bankanın sistem içindeki varlığını doğrudan belirlemektedir. Türk Banka Sistemi içinde ticari bankalar büyük dilimi oluşturmaktadır. Kredi büyüklüğü yanı sıra kredi performansını ölçümleyen rasyoları, takibe dönüşüm oranları ile birlikte sermaye yeterliliği rasyoları da dikkate alınarak son üç yıllık platformda ele alınıp incelenmeye gayret gösterilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Ticari Banka, Aktif Büyüklüğü, Takibe Dönüşüm Oranı (TDO), Sermaye Yeterliliği Rasyosu

Jel Sınıflaması: E51, E59

ABSTRACT

The performances of the banks, which constitute the largest segment of the financial system, are of great importance for the national economy. Savings deposits they have collected from their owners, entrepreneurs and institutions from the beginning of the load on the shoulders of the banks that transfer funds to those who request one more floor is underdeveloped due to other financial institutions in Turkey. The sharp fluctuations in foreign exchange and exchange rate system and interest rates caused by the rapid developments in capital movements adversely affect the Bank's positions, and this effect is also felt in the national economy in direct proportion to the bank's balance sheet. It is an indisputable fact that the Central Bank is the decisive actor with its monetary policy decisions on credit and interest channels. The Central Bank also has an impact on the credit volume extended by commercial banks to the real sector and individuals. To the extent of changes in monetary policy, banks shape their decisions on credit policies; loan interest rates, standards applied in the loan approval process, maturity structure of loans, type of collateral and loan conditions that can be summarized in the headings are determined so that the framework of the loan supply in the form of funds borrowed by banks is determined. It is very important to identify the changes that banks implement in the lending process and to measure the effects of these changes on credit volume. When the literature on domestic and international criteria on the Bank's performance is analyzed, it is

noteworthy that credit risk is at the top of the list. The performance level of the banks, which are of considerable economic importance, will directly determine the bank's presence in the system. Commercial banks constitute the largest tranche within the Turkish Banking System. In addition to the loan size, the ratios that measure credit performance have been taken into consideration and analyzed in the last three years platform by taking into consideration the NPL ratios and capital adequacy ratios.

Keywords: Commercial Bank, Asset Size, Non Performing Loans (NPL Ratio), Capital Adequacy Ratio

Jel Codes: E51, E59

GİRİŞ

Finansal sistem içerisinde en büyük kurumsal dilimi oluşturan ticari bankalar, belli bir vadede gerçek ve tüzel kişilerden toplamış oldukları fonları, işletmelerini büyütme veya yeni kurulmakta bulunan isteyen girişimcilere, yatırımcılara kredi adı altında tahsis ederek kullandırmakta bulunmakta, fonların aktarılmasında yapmış oldukları aracılık yanı sıra ödemelere aracılık, çek ve senet tahsili, provizyon işlemleri, havale, kiralık kasalar yolu ile emanet kabulü şeklinde zenginleştirilebilecek hizmetleri de müşterilerine belirli bir ücret karşılığında sunmaktadırlar.

Tasarruf sahiplerinden ödünç olarak toplanan fonların, fon talep eden gerçek yada tüzel kişilere aktarılmasında aracılık görevi üstlenen bankalar, fon sağlama işlevini ağırlıklı olarak nakdi ve gayri nakdi krediler yolu ile sağlamaktadır. Reel sektörün çarklarının dönüp, bacalarının tütebilmesi için son derece önemli bir unsur olan kredi, gerçek veya tüzel bir kişiye belirli bir zaman diliminde geri alınmak üzere ödünç verilmesi olarak gerçekleştiriliyor ise nakit kullandırımı adını almaktadır. Bir işin yapılması, bir edimin yerine getirilmesi, bir borcun ödenmesi şeklinde taahhütte bulunulması veya garanti verilmesi sureti ile gayrinakdi olarak bankanın kendi itibarını kredi müşterisi lehine kullandırması ise gayrinakdi kredi olarak tanımlanmaktadır. Türk Lirası (TL) ve/veya Yabancı Para (YP) olarak yapılan gayrinakdi kredi işlemleri bilançonun dışında nazım hesaplarda takip edilmektedir. Teminat mektubu verilmesi, akreditif açılması, kabul veya aval verilmesi şeklinde özetlenebilecek gayrinakdi kredi işlemleri her ne kadar bilançonun dışında regüle edici 9 tabandaki hesaplarda izleniyor olsa dahi, potansiyel olan riskin gerçekleşmesi halinde bu hesaplardaki risk tutarı, bilanço içine taşınmaktadır. Bu açıdan gayrinakdi kredi işlemleri de tıpkı nakit kredi işlemleri gibi özen gerektiren işlemlerdir.

Kredi kullandırım ilkelerine riayet edilip gerekli teminatlar alınmış olsa bile kullanılan her kredi, doğası gereği kredi riski denilen bir risk taşımaktadır. Kredinin vade hitamında anapara ve/veya faizinin geri ödenmemesi olasılığı şeklinde ifade edilebilecek olan bu risk; tahsis aşamasında banka kredi politikasına uygun hareket edilerek sektörel ayırım yapılarak, gerekli kredi analizi titizlikle gerçekleştirilse ve dahi doğru projelerin fonlar olarak, cari aktiflerin cari pasiflerle uzun vadeli aktiflerin de uzun vadeli pasiflerle fonlanması şeklinde özetlenebilecek uyumluluk prensibine dikkat edilerek uygun kredi türleri seçilse, kredi koşullarına riayet edilip gerekli teminat yapısı tesis edilse ve kredi riskinin realize olması halinde bankanın alacağını tahsil kabiliyeti yükseltilmeye çalışıyor olsa dahi her kredinin bünyesinde doğal olarak bulunan bu risk, esas itibari ile banka ile kredi müşterisi arasında kullandırım aşamasında akdedilen Genel Kredi Sözleşmesi (GKS) hükümlerine kredi müşterisinin riayet etmeyip sözleşmeye uygun hareket etmemesinden kaynaklanmaktadır. Müşterilerinin bireysel ve/veya ticari kredi taleplerini karşılamada risk üstlenen bankalar, portföylerindeki tüm kredi riski realize olduğunda dahi minimum zararlarla bu riski bertaraf edecek şekilde doğru yönetmekle mükelleftir (Girginer, 2008: 135-138).

TÜRK BANKA SİSTEMİNDE AKTİF KALİTESİ ve VERİMLİLİK

Türk banka sisteminin verimliliğinin incelenmesi üzerine yapılan literatür çalışmaları tarandığında, çeşitli dönemlerde farklı metodlarla gerçekleştirilen çalışmalar olduğu saptanmıştır.

Türk bankacılık sektörünün performansı ile ölçek ve mülkiyet yapıları arasındaki ilişkinin VZA yöntemi ile incelendiği 1988-1996 yıllarını içeren çalışmada, ölçeye göre azalan getirinin bulunduğu belirtilerek etkin bankaların daha kârlı olduğu ileri sürülmüş ve aktif kalitesi ile verimlilik arasında bir

ilişkinin bulunmadığı bildirilmiştir.(Mercan – Yolalan, 2000). Ticari bankanın çok ürünlü maliyet fonksiyonu aracılığıyla 1989-1991 döneminde 25 adet banka üzerinde incelendiği çalışmada, Türk banka sektöründe ölçek avantajının olmadığı ölçeğe göre azalan getiriler olduğu belirtilmiştir (Çilli, 1993).

Türk bankacılık sisteminde 1990-2000 yılları arasında etkinlik analizi yapan araştırmaları derleyerek ortaya konan sonuçları birarada toplu olarak değerlendirmeye çalışan incelemelerde bulunmaktadır (İnan, 2000: 82). VZA ve Malmquist TFV Endeksi kullanılarak yapılan araştırma sonuçlarına göre etkinlik analizi ile sektörün ortalama etkinlik ve verimlilik değerlerinin dikkate değer şekilde düşüş trendinde olduğu ileri sürülmektedir (Işık-Hassan, 2003: 1485)

Türk bankacılık sektöründe mikro ve makro ölçülerde kârlılık değişkenleri 1997-2000 yıllarını kapsayan dönemde panel veri analizi kullanılarak analiz edilmiştir (Kaya, 2002). 2005-2010 zaman diliminde VZA ve Malmquist TFV Endeksi kullanılarak mevduat bankalarının verimliliğini ölçülmüştür (Çetintaş, 2013:21). TBS'nin verimlilik ve performansının ölçülmesine ilişkin çeşitli yöntemler kullanılmakta olup; rasyo analizleri, basit ve anlaşılır olarak kabul edildiğinden en çok tercih edilen olmaktadır. Analizlerde farklı rasyoların kullanılmasına özen gösterilerek sektör ve banka yapısına farklı bakış açılarından yorum getirilmeye çalışılmaktadır (Pehlivan, 2015:30).

Rasyo analizi ile mali tablolarda yer alan kalemler arasında basit matematik ilişkilerin gösterilmesinde oranlar yoluyla hesaplanmanın yanısıra hesaplanan oranların yorumlanması ve değerlendirilmesi önem arz etmektedir. Rasyoların değerlendirilmesinde belirli parametrelere gereksinim duyulmakta; hesaplama sonucu bulunan oranların, bankanın geçmiş faaliyet dönemlerindeki oranları ile ve aynı işleve sahip bankalar kolundaki tipik oranlar yada sektör ortalaması yanısıra deneyimler sonucu bulunmuş oranlar ile karşılaştırılarak değerlendirilmesi ve yorumlanması gerçekleştirilmektedir (Akgüç, 1998:463).

TBS'de verimliliğin ölçülmesinde kullanılan genel kabul görmüş rasyolar dört grupta toplanmaktadır. Özkaynakların ne derece verimli kullanıldığının tespitine yönelik olarak Net Kar rakamı Özkaynaklara oranlanmaktadır. Net Karın Aktif Toplamına oranlanması suretiyle Aktif Verimliliğine ulaşılmaya çalışılmaktadır. Personel ve şubeye ilişkin olan diğer göstergelerde ise, personel sayısının toplam aktiflere ve toplam kredilere oranlanması ile personel verimliliği, şube sayısının toplam aktiflere ve toplam kredilere oranlanması yoluyla da şube verimliliği oranları elde edilmektedir. Bu bilgilerin yanı sıra çalışmamızda banka aktiflerinin önemli kalemini oluşturan krediler üzerine yoğunlaşıldığından, özellikle aktif verimliliği göstergesi üzerinde durulmaya çalışılacaktır.

Tablo.1: Banka Verimlilik Analizinde Kullanılan Genel Kabul Görmüş Rasyolar

Özkaynak Verimliliği Göstergesi	Net Kâr/Özkaynaklar(Özkaynak Karlılığı)
Aktif Verimliliği Göstergesi	Net Kâr/Toplam Aktifler(Aktif Karlılığı)
Personel Verimliliği Göstergeleri	I-Net Kâr/Personel Sayısı
	II-Net Faiz Geliri/Personel Sayısı
	III-Toplam Aktifler/Personel Sayısı
	IV-Toplam Kredi/Personel Sayısı
Şube Verimliliği Göstergeleri	I-Net Kâr/Şube Sayısı
	II-Net Faiz Geliri/Şube Sayısı
	III-Toplam Aktifler/Şube Sayısı
	IV-Toplam Kredi/Şube Sayısı

Kaynak: Pehlivan, 2015, sf: 33

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu (BDDK) ve Türkiye Bankalar Birliği (TBB) konsolide bilanço verilerinden derlenerek hazırlanan Tablo.2'de mevduatın krediye dönüşüm oranının 2016 – 2018 yılları itibari ile düzenli bir şekilde düşme trendinde olduğu, toplam aktiflerden elde edilen net

karı ifade eden aktif karlılığının 2017 yılında 2016 yılına nazaran artışa geçmekle birlikte 2018 de düşme eğiliminde olduğu, Takibe Dönüşüm Oranı (TDO)'nın 2017 yılında 2016 yılına nazaran yüzde 2.96'ya düşmesiyle birlikte 2018 yılında yüzde 3.88 oranına yükseldiği görülmektedir. Bank for International Settlement (BIS) tarafından bankaları disipline etmek amacıyla geliştirilen ilk rasyo olan sermaye yeterliliği rasyosu dünyada yüzde 8 olarak kabul görürken BDDK, TBS'nin sermaye yeterliliği alt sınırını yüzde 12 olarak kabul etmiştir. TBS'nin konsolide verilerine bir bütün olarak 2016- 2018 yılları arasında bakıldığında sermaye yeterliliği rasyosunun yıllar itibari ile artış kaydettiği ve 2018 yılında yüzde 17.27 oranına ulaştığı Tablo.2'den izlenmektedir.

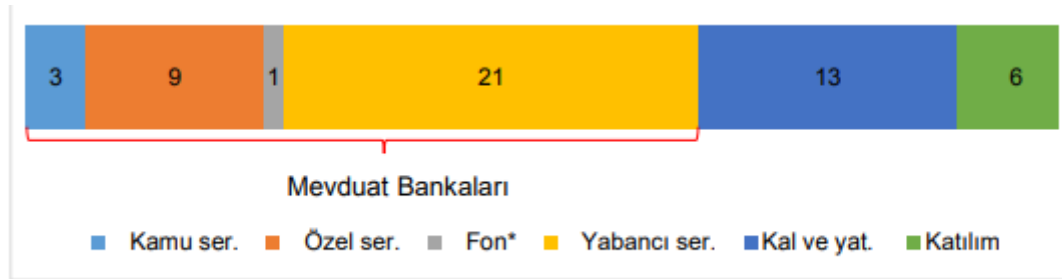
Tablo.2: TBS nin Konsolide Verileri 2016-2018

Yıllar	2016	2017	2018
Mevduatın Krediye Dönüşüm Oranı	1.19	1.16	1.08
Aktif Karlılığı	1.89	2.04	1.76
Takibe Dönüşüm Oranı	3.24	2.96	3.88
Sermaye Yeterliliği Oranı	15.57	16.87	17.27

Kaynak: BDDK, TBS Verilerinden derlenmiştir.

TÜRK BANKA SİSTEMİ İÇİNDE TİCARİ BANKALARIN YERİ

TBB 30 Haziran 2019 tarihli verilerine göre, TBS'de 53 adet banka bulunmaktadır. Bu bankaların 34 tanesi ticari veya mevduat, 13 tanesi kalkınma ve yatırım, 5 tanesi de katılım bankacılığı faaliyeti göstermektedir.

* Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuna Devredilen Bankalar.

İnfoğrafik.1: TBS'ndeki Banka Sayısı (30.06.2019)

Kaynak:

https://www.tbb.org.tr/Content/Upload/istatistikraporlar/ekler/1193/Banka_Calisan_ve_Subesayilari-Haziran_2019.pdf

31 Aralık 2018 tarihi itibariyle 3.867milyar TL aktif büyüklüğü ile finansal sistemin yüzde 83'ünü kaplayan Türk Banka Sisteminin, 30 Haziran 2019 tarihli veriler dikkate alındığında sayıca yüzde 64'lük dilime sahip olan, toplam mevduatın yüzde 100'ünü, toplam aktiflerin yüzde 92.8'ini ve toplam kredilerin yüzde 91.6'sını kapsayan konvansiyonel, mevduat yada bilinen diğer adıyla ticari bankaların 2008-2019/Mart dönemi itibariyle Aktif kalitesinin önemli göstergelerinden birisi olan Toplam Krediler/Toplam Varlıklar oranının seyri Tablo.3'de verilerek TBS ile karşılaştırılması gerçekleştirilmiştir.

Tablo.3: TBS ile Ticari Bankaların Toplam Krediler/Toplam Varlıklar Oranının Karşılaştırılması

Yıllar	Mart/2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
TBS	60.8	64.7	66.9	66.1	65.2	64.1	62.1	59.2	57.2	52.9	47.7	52.0
Ticari Bnk	65.4	63.4	66.1	65.5	64.7	63.5	61.5	58.9	56.9	52.6	47.3	51.5

Kaynak: <https://www.tbb.org.tr/tr/bankacilik/banka-ve-sektor-bilgileri/istatistiki-raporlar/59>

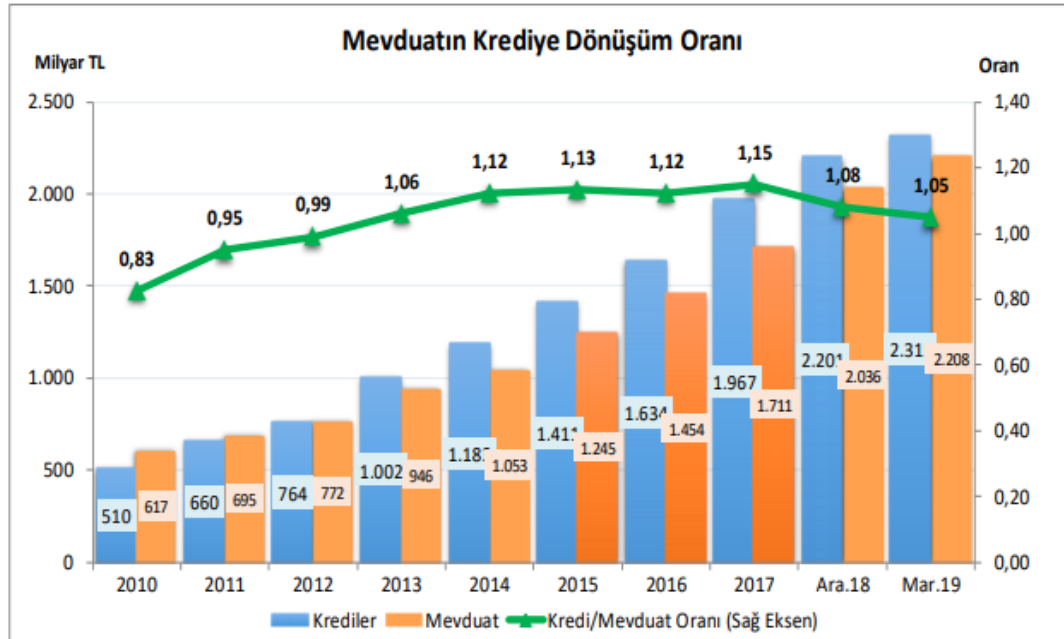
Tablo.3 incelendiğinde TBS’de toplam kredilerin toplam varlıklar içindeki payı, 2009 ve 2011 yılları göz ardı edildiği takdirde 2008 yılından Mart/2019 dönemine değin sürekli artış kaydeden bir görünüm arz ettiği, ticari bankaların aynı oranının gelişime bakıldığında ise 2009 ve 2018 yılları hariç sürekli yükselen bir trend izlediği dikkat çekmektedir.

Tablo.4: TBS ile Ticari Bankaların Toplam Krediler/Toplam Mevduat Oranının Karşılaştırılması

Yıllar	Mart/2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
TBS	114.04	116.1	120.9	117.3	116.6	114.4	107.7	99.9	95.0	82.8	75.1	80.9
Ticari Bnk	107.07	105.8	112.6	109.9	110.2	108.4	102.1	95.3	91.1	79.7	71.9	77.6

Kaynak: <https://www.tbb.org.tr/tr/bankacilik/banka-ve-sektor-bilgileri/istatistiki-raporlar/59> ve https://www.bddk.org.tr/ContentBddk/dokuman/veri_0014_40.pdf sitelerinden derlenmiştir.

TBS ile ticari bankalar grubunun 2008-Mart/2019 dönemi itibariyle toplam kredilerinin toplam mevduata oranlanmasını gösteren Tablo.4’de TBS verilerinde 2009, 2018 ve Mart/2019 dönemlerinde düşme içine girildiği; ticari bankalar grubunda ise 2009, 2016 ve 2018 tarihleri dışında yükseliş trendi olduğu izlenmektedir.

İnfoğrafik.2: Mevduatın Krediye Dönüşüm Oranı (Mart/2019)

Kaynak: https://www.bddk.org.tr/ContentBddk/dokuman/veri_0014_40.pdf

Mevduatın krediye dönüşüm oranının gelişimini 2010 yılından Mart 2019 dönemine değin gösteren İnfoğrafik.2’de mevduatın krediye dönüşüm oranının oldukça yüksek olduğu; 2016, 2018 ve Mart 2019 tarihlerinde bir nebze düşüş eğilimine girdiği görülmektedir.

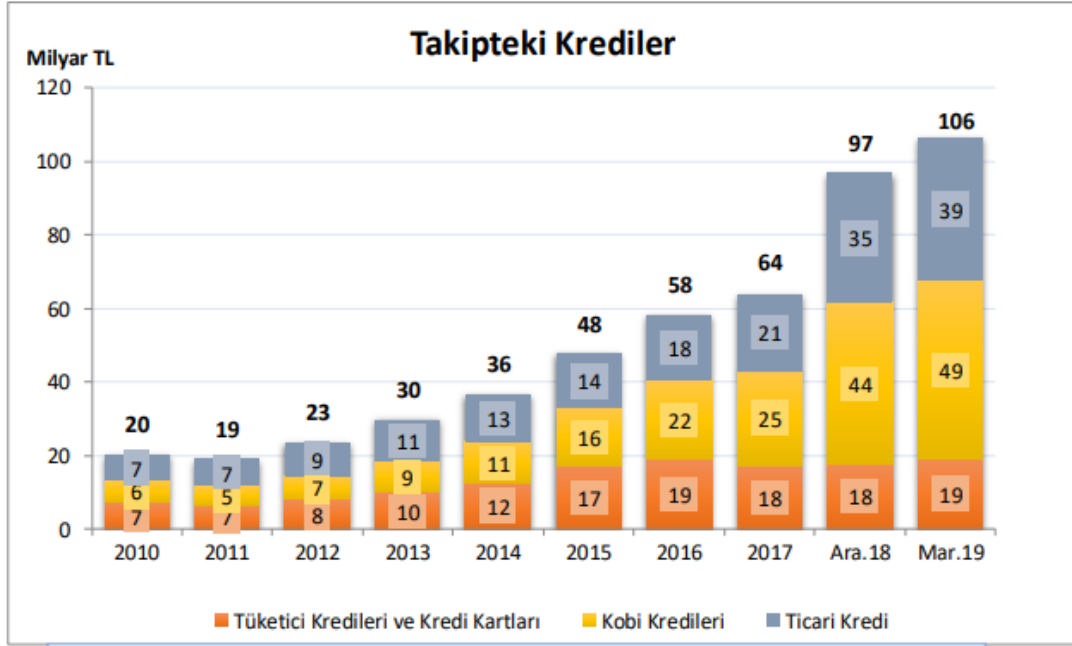
Tablo.5: TBS ile Ticari Bankaların Donuk Alacaklar/ Toplam Krediler Oranının Karşılaştırılması

Yıllar	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
TBS	4.1	2.9	3.2	3.0	2.7	2.7	2.8	2.7	3.7	5.4	3.6
Ticari Bnk	4.4	3.1	3.4	3.1	2.9	2.8	2.9	2.7	3.8	5.6	3.7

Kaynak: <https://www.tbb.org.tr/tr/bankacilik/banka-ve-sektor-bilgileri/istatistiki-raporlar/59>

TBS ile ticari bankalar grubunun toplam krediler içerisindeki donuk alacak miktarını gösteren Tablo.5’de, genelde arasında çok küçük nüans farkı olmakla birlikte gerek TBS gerekse ticari bankalar grubunda birbirine yakın rakamlarda seyreden donuk alacakların toplam krediler içindeki payının dalgalı bir seyir izlemekle birlikte genelde artış kaydetmekle birlikte yine de 2008 yılı-Mart/2019 dönemleri itibariyle 2009 yılında realize olan 5.4 ve 5.6 oranlarının gerisinde kaldığı dikkat çekmektedir.

2010 yılından Mart 2019 dönemine olan süreçte takipteki kredilerin seyrini gösteren İnfografik.3’de genel hatlarıyla takipteki krediler artış kaydetmektedir. 31 Mart 2019 verileri esas alındığında 106 milyar TL olan TBS’nin takipteki krediler rakamının yüzde 46.23’ü KOBİ kredileri, 36.79’u ticari kredi ve yaklaşık yüzde 18’i de tüketici kredileri ile kredi kartları şeklinde bir penetrasyona sahip bulunmaktadır.

İnfografik.3: TBS’de Takipteki Kredilerin Seyri (2010- 2019/Mart)

Kaynak: https://www.bddk.org.tr/ContentBddk/dokuman/veri_0014_40.pdf

Bankalar yapmış oldukları faaliyetler itibariyle bilançolarının aktif ve pasif tarafında yapışık halde olan bazı risklerle karşı karşıya bulunmaktadır. Aktif ve pasif yönetimi yolu ile bankalar, emniyet, kar ve likidite prensiplerine dikkat ederek bu riskleri minimize etmeye ve olası tehlikelerinden korunmaya çalışmaktadırlar. Kredi riski başta olmak üzere likidite riski, döviz ve kur riski, operasyonel risk, piyasa riski ve faiz riski olarak adlandırılan bu risklerle muhatap olan bankaların, risklerin gerçekleşmesi halinde oluşabilecek muhtemel zararlara karşı yeterli özkaynağı bünyelerinde bulundurmaları gerekmektedir (Babuşçu-Hazar, 2017:125).

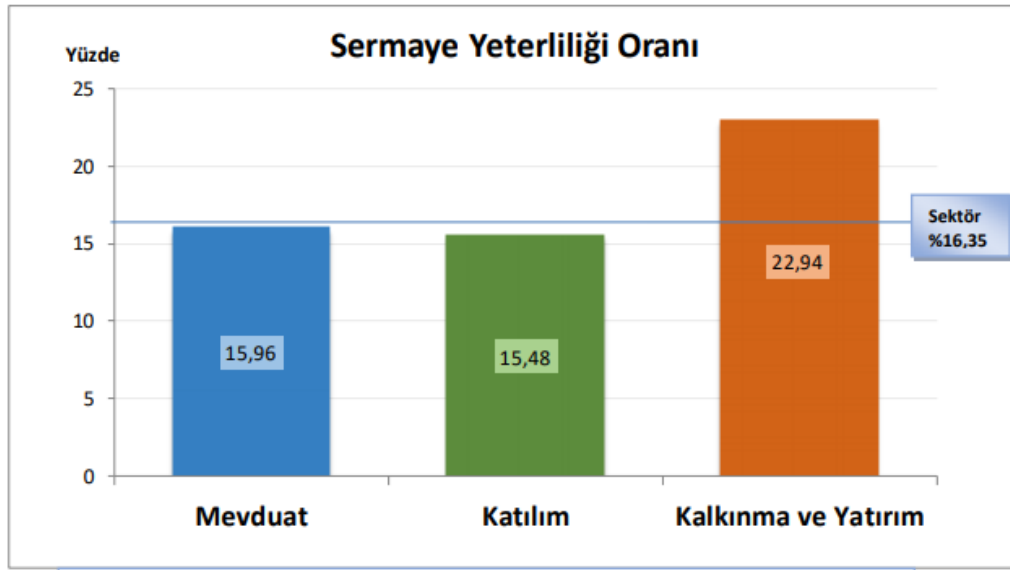
Bankaların kuruluş ve faaliyete başlamaları için gerekli fonksiyonları yerine getiren sermaye, aynı zamanda bankaya duyulan güvenin de ana temasını oluşturmaktadır. Bankacılık literatüründe likidite ile eş anlamlı olarak algılanan sermaye yeterliliği, yükümlülüklerin karşılanabilmesini bir başka ifadeyle belli bir anda bankanın borçlarını karşılama gücünü göstermektedir (Atış, 2016: 482).

Tablo.6: TBS ile Ticari Bankaların Sermaye Yeterliliği Rasyosunun Karşılaştırılması

Yıllar	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011	2010	2009	2008
TBS	17.4	16.8	15.5	15.6	16.4	15.4	18.1	16.7	19.2	20.9	18.1
Ticari Bnk	16.9	16.4	15.1	15.0	15.7	14.6	17.2	15.5	17.7	19.3	16.5

Kaynak: <https://www.tbb.org.tr/tr/bankacilik/banka-ve-sektor-bilgileri/istatistiki-raporlar/59>

TBS içerisinde yer alan banka gruplarının sermaye yeterliliği rasyosu durumlarını gösteren İnfografik.4’de TBS sektör ortalamasının yüzde 16.35 olduğu görülmektedir. Kalkınma ve yatırım bankalarının yüzde 22.94 oranı ile sektör ortalamasının da üzerinde grafiği göğüslediği, ticari bankaların yüzde 15.96 ve katılım bankalarının yüzde 15.48 oranları ile BDDK’nın yüzde 12 limitinin üzerinde kalmakla birlikte TBS sektör ortalamasının gerisinde kaldığı dikkat çekmektedir.

İnfografik.4: TBS’de Sermaye Yeterliliği Rasyonun Banka Gruplarında Durumu (30.03.2019)

Kaynak: https://www.bddk.org.tr/ContentBddk/dokuman/veri_0014_40.pdf

TBS ve ticari bankalar grubunun Aktif Kalitesini tespit edebilmek amacıyla Toplam Krediler/Toplam Varlıklar, Toplam Krediler/Toplam Mevduat, Donuk Alacaklar/ Toplam Krediler ile Sermaye Yeterliliği Rasyosu verilerek kıyaslanması gerçekleştirilmiştir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Türkiye’de finansal sistem içerisinde yer alan diğer unsurlar yeterli düzeyde gelişip derinlik kazanmadığından, sistemin yüzde 82’sini kapsayan banka sistemi aktör konumunda yer almaktadır. Mevduat toplama, kredi kullandırma ve hizmet bankacılığı şeklinde özetlenebilecek fonksiyonları olan bankaların faaliyetleri nedeniyle karşılaştıkları birçok risk olmakla birlikte, ticari bir işletme olarak ana faaliyet konuları kredi kullandırımı olduğundan karşılaştıkları en büyük risk unsuru kredi riski ile alakalı olmaktadır. Kredi riskinin ölçülmesi ve/veya erken uyarı anlamında geliştirilen birçok yazılım ve uygulama ile daha basite indirgenmiş bir kontrol mekanizması olsa dahi, kredi risk ölçümünde kullanılan yöntemlerin ne derece güvenilir olduğu zaman içerisinde yaşanan tecrübeler ile ortaya konmaktadır. Her bankanın kredi riskini yönetmek doğal bir faaliyeti olmakta ve kredi riskini doğru yönetebilen veya potansiyel olan kredi riskinin realize olması halinde minimum zararlar bankanın bu durumdan kurtulmasını sağlayan yönetim başarılı olarak kabul görmektedir. Kredi riskini doğru yönetebilen bir bankanın başarısından söz ediliyor olması aynı zamanda bu bankanın aktif kalitesinin de yüksek olduğu anlamını ifade etmektedir. Bankanın yapmış olduğu faaliyetleri nedeniyle bilançosunda yapışık vaziyette olan ve kredi riski başta olmak üzere aktif ve pasif yönetimi ile doğru yöneterek performans sergilemek durumunda olduğu risklerin realize olması, başta sermaye yeterliliği olmak üzere bankanın rasyolarının olması gereken değerlerin altına inmesine neden olabilecektir.

KAYNAKÇA

1. Akgüç, Ö. (1998). *Finansal Yönetim*, Yenilenmiş 7. Baskı, Avcıol Basım, Yayın No: 65, İstanbul.
2. Atış, A.G. (2016). Bankalarda Aktif Pasif Yönetimi, *Bankacılığın El Kitabı*, Editörler: N.O. Altay vd, Akademi Consulting & Training, Ankara, sf: 481-508.
3. Babuşçu, Ş. ve Hazar, A. (2017). *Bankacılığa Giriş – Temel Bankacılık Bilgileri*, Akademi Consulting & Training, İkinci Baskı, Ankara.
4. BDDK, https://www.bddk.org.tr/ContentBddk/dokuman/veri_0014_40.pdf
5. Çetintaş , H. (2013). Türkiye’de 2005-2010 Döneminde Mevduat Bankalarının Etkinliği ve Toplam Faktör Verimliliğindeki Değişme, *Bankacılar Dergisi*, 81:21-34.
6. Çilli, H. (1993). Economies of Scale and Scope in Banking: Evidence From the Turkish Commercial Banking Sector, *TCMB Tartışma Tebliğleri*, No:9308, Ankara.
7. Girginer, N. (2008). Ticari Kredi Taleplerinin Değerlendirmesine Çok Kriterli Yaklaşım: Özel ve Devlet Bankası Karşılaştırması, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, 37: 132-141.
8. Işık, İ. ve Hassan, M.K. (2003). Financial Deregulation and Total Factor Productivity Change: An Empirical Study of Turkish Commercial Banks, *Journal of Banking & Finance*, USA, 27:1455-1485.
9. İnan, E.,A. (2000). Banka Etkinliğinin Ölçülmesi ve Düşük Enflasyon Sürecinde Bankacılıkta Etkinlik, *TBB Bankacılar Dergisi*, 34:82-85.
10. Kaya, Y.T. (2002). Türk Bankacılık Sektöründe Karlılığın Belirleyicileri 1997-2000, *BDDK MSPD Çalışma Raporları*, No: 2002/1, Ankara.
11. Mercan, M. ve Yolalan, R. (2000). Türk Bankacılık Sisteminde Ölçek ve Mülkiyet Yapıları ile Finansal Performansın İlişkisi, *YKB Tartışma Tebliğleri Serisi*, Sayı: 2000/1.
12. Pehlivan, P. (2015).Türk Bankacılık Sektörü Verimliliğinin Rasyo Analizi Yöntemi ile İncelenmesi: 2005-2014, *İzmir SMMMO Dayanışma Dergisi*, 123:29-40.
13. TBB, <https://www.tbb.org.tr/tr/bankacilik/banka-ve-sektor-bilgileri/istatistiki-raporlar/59>